

Секція 7	СТАТИСТИЧНЕ ТА ЕКСПЕРТНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ АКТИВНІСТЮ ТА ЖИТТЄВИМ РІВНЕМ НАСЕЛЕННЯ
Panel 7	STATISTICAL AND EXPERT-ANALYTICAL MAINTENANCE OF MANAGEMENT OF ECONOMIC ACTIVITY AND LIVING STANDARDS
Секция 7	СТАТИСТИЧЕСКОЕ И ЭКСПЕРТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТЬЮ И ЖИЗНЕННЫМ УРОВНЕМ НАСЕЛЕНИЯ

УДК 331.2

О.М. Шубалий, д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри економіки
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна
e-mail: shubalyi@ukr.net

ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ НА ЗМІНУ СЕРЕДНЬОМІСЯЧНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ У РЕГІОНІ

Ключові слова: заробітна плата, товарооборот, валовий регіональний продукт, наймані працівники, кореляційно-регресійний аналіз.

Для оцінки тенденцій зміни середньомісячної заробітної плати у регіоні важливо дослідити причинно-наслідкові зв'язки (детерміновані та стохастичні) між показниками, що впливають на зміну добробуту працівників. Для цього доцільно вивчити взаємозв'язок даної сфери економічної діяльності з іншими сферами, а також виділити основні зовнішні і внутрішні фактори, що мають суттєвий вплив на процеси, що у ній відбуваються.

Аналіз причинно-наслідкових зв'язків можна обґрунтувати за допомогою і рангової кореляції. На основі даних про середньомісячну заробітну плату найманих працівників за адміністративно-територіальними одиницями Волинської області (факторна ознака) і обсягу роздрібного товарообороту підприємств (результативна ознака) у 2016 році за допомогою рангового коефіцієнта кореляції визначимо щільність зв'язку між досліджуваними показниками (таб.).

За допомогою розрахункових показників визначимо ранговий коефіцієнт кореляції:

$$\rho = 1 - \frac{6 \cdot 356}{20 \cdot (400 - 1)} = 1 - \frac{2136}{7980} = 1 - 0,268 = 0,732.$$

Проведений аналіз щільності зв'язку між показниками середньомісячної заробітної плати найманих працівників і обсягу роздрібного товарообороту підприємств у розрізі адміністративно-територіальних одиниць Волинської області показав, що щільність зв'язку між цими показниками є помірно висока, оскільки ранговий коефіцієнт кореляції наближається до 1 і дорівнює $\rho=0,732$.

При дослідженні причинно-наслідкових зв'язків між показниками доцільно використовувати методологію кореляційно-регресійного аналізу. Вихідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу отримано з джерел [1; 2].

За результатами дослідження можна зробити висновок, що серед усіх варіантів побудови моделей найкращою, виходячи зі значення коефіцієнта детермінації ($R^2=0,9887$), є модель, яка описується у вигляді многочлена 2-го степеня з високим рівнем ймовірності. Графічно на рис. зображено взаємозв'язок між вище наведеними показниками.

Вихідні дані для аналізу щільності зв'язку між показниками середньомісячної заробітної плати та обсягом роздрібного товарообороту підприємств у 2016 році

Вихідні дані			Розрахункові дані			
Місто, район	Середньомісячна заробітна плата, грн. (x)	Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, млн. грн. (y)	Ранги		$d(R_y - R_x)$	d^2
			R_x	R_y		
м. Луцьк	4204	6199,5	18	20	2	4
м. Володимир-Волинський	3705	433,6	13	16	3	9
м. Ковель	3861	1331,9	16	19	3	9
м. Нововолинськ	4674	387,6	19	15	-4	16
В.-Волинський	3728	298,6	15	14	-1	1
Горохівський	3234	166,7	8	11	3	9
Іваничівський	3037	45,4	3	1	-2	4
К.-Каширський	3258	153,5	9	9	0	0
Ківерцівський	4098	265,9	17	13	-4	16
Ковельський	3322	148,3	10	8	-2	4
Локачинський	3585	48,9	12	2	-10	100
Луцький	5720	1061,1	20	18	-2	4
Любешівський	3126	78,8	7	5	-2	4
Любомльський	3564	663,7	11	17	6	36
Маневицький	3709	116,4	14	7	-7	49
Ратнівський	3050	218,9	5	12	7	49
Рожищенський	3106	161,2	6	10	4	16
Старовижівський	3037	56,7	4	4	0	0
Турійський	2644	96,7	1	6	5	25
Шацький	2967	52,7	2	3	1	1
Разом	71629	11986,1	-			356

Примітка. Розраховано автором на основі джерела [1; 2].

За результатами аналізу вказаної моделі можна зробити висновок, що подальше підвищення рівня середньомісячної заробітної плати може стати каталізатором підвищення валового регіонального продукту в розрахунку на 1 особу у Волинській області. Зокрема, підвищення рівня середньомісячної заробітної плати у регіоні до 5000 грн. (або у 1,5 рази до рівня 2015 році) дозволить забезпечити підвищення валового регіонального продукту у розрахунку на 1 особу до 52755 грн. (або у 1,7 рази до рівня 2015 року). Тобто кожен приріст середньомісячної заробітної плати на 100 грн. забезпечуватиме зростання валового регіонального продукту у розрахунку на 1 особу на 3,9 тис. грн.

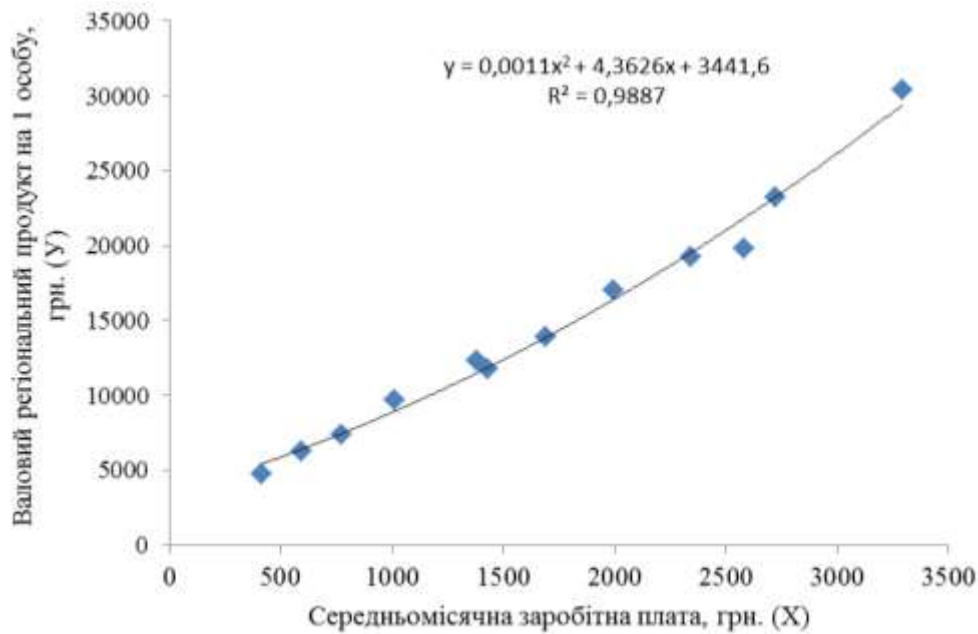

Рис. Лінія регресії оцінки взаємозв'язку між рівнем середньомісячної заробітної плати на валовим регіональним продуктом на 1 особу у Волинській області на основі даних за період 2004-2015 рр. (побудовано за даними [1; 2])

Отже, у процесі оцінки виявлено, що на зміну середньомісячної заробітної плати найманих працівників у регіоні впливають багато чинників. Зокрема, у процесі дослідження доведено, що збільшення заробітної плати є каталізатором зростання обсягу роздрібного товарообороту підприємств в адміністративно-територіальних утвореннях регіону. З іншого боку, на основі побудованої кореляційно-регресійної моделі наочно показано, що збільшення заробітної плати є важливим фактором подальшого зростання валового регіонального продукту. Тому регіональна політика у цій сфері повинна базуватися на всілякому стимулюванню роботодавців регіону до постійного підвищення рівня середньомісячної заробітної плати.

Список використаних джерел

1. Головне управління статистики у Волинській області / Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
2. Праця Волині-2015: статистичний збірник / За ред. В.О. Грабаровської. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2016. – 117 с.